

Kishíró

TORDASI

1993. augusztus 15.

ÖNKORMÁNYZATI LAP

III. évfolyam 4. szám

Reviczky Gyula:

Szent István napján

(részlet)

Hatalmas, bölcs, előrelátó,
Jézus tanát ismerő,
Néped pogányságból kiváltó,
Te jóság, bölcsesség, erő!
Kinél dicsőbbet és nagyobbat
Nem szülnek hosszú századok:
Első királya magyaroknak,
Áldassék áldott jobb karod!

Hazámnak szentje nagy királya!
Tisztelni meg nem szűn' e nép.
Kezében keresztel állta
Meg ezer éven át helyét.
Török félhold, tatár, s a német
Hiába vívták ekkorig:
A vésszel mindig szembenézett,
Mohácstól le Világosig.

Ha néha hallnád is fohászat,
Midőn kitört az ércekkel,
Panaszkodón, hogy ős hazáját
Egy rosszabbal cserélte fel:
Véres csatákban, végveszélyben
Azért nem ingott, csüggedett:
Mint büszke cédrus, oly kevélyen
Állott meg századok felett.

Szent István ül fölöttünk törvényt ...

Augusztus 20.: ez a nap ünnepeink sorában, szá-
munkra talán a legmélyebb és a legtöbb értelmű ünnep.

Mindig jeles nap volt: több mint ezer esztendeje őrzi
államalapító Szent István királyunk emlékezetét, aki
vállalva az embert próbáló feladatot, átvezette hazán-
kat kora keresztény Európájába, de az ünnep jelen-
téstartalma az idők során magába olvasztotta a meg-
újítást, az életet jelentő, a folyamatosságot jelképező
új kenyér megbecsülését és vele együtt mindazokét a két-
kezi és szellemi munkásokét, akik az új kenyeret az or-
szág asztalára teszik.

E napon Szent Istvánra emlékezünk, felidézve mun-
kásságát és az általa alkotott nagy művet: Magyaror-
szágot.

Istvánt kiváló reálpolitikai érzéke és béketörekvései
emeli kortársai fölé.

Felismerte, hogy a Duna völgyében és a Kárpát-me-
dencében, a Nyugat és Kelet, az Észak és Dél érintkező
felületének ezen a legkényesebb és legérzékenyebb szfé-
ráján olyan államiséget hozzon létre, amely szétvá-
lasztja az ellenséges hatalmi zónákat, de ugyanakkor
összeköti az itt található kultúrákat.

Lelki arculata szerint a Nyugathoz, vér- és idegrend-
szere szerint viszont a Kelethez tartozó állam-
alakulatban találta meg a megoldást.

A Szent Istváni állameszme hosszú századokon ke-
resztül olyan forrás volt, amelyből a nemzedékek egy-
másutánja bizton meríthetett új gondolatokat, erőt, ha-
tározottságot a függetlenség, a nemzeti szabadság vé-
delmében.

Azt sugallja, hogy akkor cselekszünk helyesen, ha hig-
gadtan, szélsőségektől mentesen, de határozottan munkál-
kodunk a független nemzeti jogállam megteremtésén.

Szent István, ha bízzunk a hagyományban, évente
augusztus 20-án ült Fehérvárt törvényt, ahol meg-
ítéltek emberek és tetteik. Ezer év távlatából most Ist-
ván ül fölöttünk törvényt: nézzünk önmagunkba, s ne
hárítsuk másra — múlt, felebarátra — a magunk
tetteiért a felelősséget.

A képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A képviselő-testület június 11-én és 18-án tartott ülést, ahol az általános iskola szakmai vizsgálatának értékelésével foglalkozott.

Mint már arról hírt adtunk, a képviselő-testület az iskola szakmai vizsgálatát szükségesnek tartotta, ezért megrendelte a munkát a Fejér Megyei Pedagógiai Szolgáltató Intézetől.

A pedagógiai munka vizsgálatára március-április hónapban került sor. 15 fő szaktanácsadó, szakértő bevonásával. A vizsgálat mindenre kiterjedt, a vezetői munka elemzésétől a szakmai munkán keresztül a gyermekvédelemig.

A vizsgálati anyag kb 60 oldalas, de összegzésének főbb részeit közreadjuk azzal, hogy az érintett szülők is megértsék, és ha kell hasznosítsák a vizsgálat tapasztalatait.

... Az iskola irányító munkája jó színvonalú, a követelményeknek megfelelő munka folyik.

Az igazgató sokoldalú, erőt, energiát nem sajnál a szervező munkájával az iskola sajátos arculatát képviselő hagyományok, a népi kultúra átörökítése és alkotó elsajátítása.

Alsó tagozat elemzése: a látogatás időpontjában megállapítható, hogy az alsó tagozat időarányos teljesítménye jó színvonalú, a munka

merhető, az időszak és évfolyamok követelményszintjének megfelelő.

Mind az oktatás, mind a nevelés helyzete megnyugtató.

Megállapítható, hogy a negyedik osztályból az ötödikbe biztonságos továbbhaladás várható.

A napközis csoportokban megállapítható, hogy a két nevelő igen keményen dolgozik, nagyon lelkiismeretesen igyekeznek pótolni a családot, a szülői segítő tevékenységet.

A tanulási tevékenységet jól szervezik, segítik, a gyerekeket, a munkafegyelmet megfelelő.

Magyar nyelv és irodalom: a nevelők célja az anyanyelvi és irodalmi kultúra terjesztése. Ápolják és őrzik a népi hagyományokat. Olvasási szint kisebb nehézségektől eltekintve jónak ítélték. A végzősök helyesírási tudásszintje alacsony.

Történelem: megállapítható, hogy az átlageredmények igen jó színvonalú tudást mutatnak. A megye más iskoláiban ebben az időszakban, hasonló körülmények között mért eredményeknél jobbak. A tanulók a tananyagon túlmenően nyitottak a világra, hazai dolgok, események iránt.

Német nyelv: tanítása eredményesnek, jó színvonalúnak mondható. Csoportbontás segítheti a nyelv elsajátításának eredményességét.

Angol nyelv: a személyi feltételek megteremtése a legfontosabb. A tantárgyi feltételek, taneszközök beszerzésére a következőkben körültekintőbb gondot kell fordítani.

Biológia, földrajz: Az eredmények a felmérés elégedetlen volt.

Kémia: a tanítás helyzete jó, annak ellenére, hogy nem szakos tanár tanítja a tantárgyat. A felmérés eredménye szerint a megyei átlagokkal szinkronban vannak, sőt egyes eredmények, mutatók jobbak, mint a megyei átlag.

Matematika: két osztályban a felmérés gyengébb lett, mint ahogy az egy átlagos osztálytól elvárható.

Összességében a tanulók tudása az elvárásoknak megfelelő, számolási készségük, a mértékegységek ismerete jó, az alapvető matematikai fogalmakat eszközként kezelik.

Fizika: osztályonként változó eredmény.

Rajz: a vizuális nevelést szakképzett, értékes pedagógus megfelelő színvonalon biztosítja. Az iskola vizuális nevelésének eredményei túlnékel a község határán.

Testnevelés: az azonos feltételekkel és lehetőségekkel működő iskolák eredményeinél az itt folyó munka jobb. A nevelő tevékenységét a differenciálás, a tevékenykedtetés, életkornak megfelelő fizikai terhelés célja határozza meg.

Ének-zene: a tantárgy tanításának helyzete megnyugtató, a személyi feltételek megfelelőek. Az énekzenei hagyomány ápolása mintaszere, amelyben minden tanulónak az

egyénisége kibontakozhat, s azt megőrizve csodálatos énekes közösséget alakíthatnak.

A nevelő egészen egyéni hangzást dolgoz ki a gyerekekkel, amelyből árad a lelkes, őszinte érzelmi megalapozottság. Munkája utánözhatatlanul magas színvonalú az „ösi gyökerek” hamisítatlan átadásában.

Egészséges osztályhangzás, gazdag dallamkincs, magas fokon ápolott hagyományörzés jellemzi az énekzene oktatását.

Technika: a formálódó helyi program részeként — a Fajtakísérleti Állomás támogatásával — konyhakerti növénytermesztéshez kezdtek. Komoly problémát jelent azonban a szükséges tárgyi feltételek hiánya a konyhatechnológiai ismeretek oktatásához.

Mindezek mellett a vizsgálat kifogásolta egyes tantárgyak taneszköz-ellátottságának hiányosságait, javaslatot tett azok fejlesztésére, kiegészítésére.

A képviselő-testület a vizsgálati anyag ismeretében megállapította, hogy az jól szolgálta az intézmény munkájának szakmai megismerését, megállapításai a munka jobbítását szolgálják.

A testület megnyugvással vette tudomásul a szakmai értékelést, és bátran ajánlja a szülők figyelmébe is. A jövőben nincs szükség a pedagógiai munkát sértő, nehezítő kezdeményezésekre. A szülőknek a pedagógus-testülettel közösen kell tevékenykedniük gyermekeik tanulása érdekében. Nagyon bizalommal kell a pedagógusokhoz fordulni, akiknek viszont partneri kapcsolatot, munkakapcsolatot kell kiépíteni a szülőkkel.

Az önkormányzat mindehhez biztosítja a szükséges feltételeket még akkor is, ha a felszereltség és a szakmai eszközök beszerzése nem egy napos feladat, hanem több év célirányos fejlesztési feladata.

Június 18-ai ülésén a képviselő-testület döntött az augusztus 20-ai ünnepség megrendezéséről, meghatározva a főbb feladatokat. Első ízben, és reméljük, majd a jövőben is, a helyi jelentősebb vállalkozókat is be kívánjuk vonni az egésznapos rendezvény megszervezésébe, vagy annak szponzorálásába.

A Szent István Napi Vidámságok három évvel ezelőtt indult, most a negyedik ilyen rendezvényünk lesz. Az eddigi rendezvények sikerei és tapasztalatai alapján döntött úgy a testület, hogy ebből rendszeres programot csinálunk, amikor a falu aprajagja egész nap szórakozhat, a rendezvényekbe való részvétel ingyenes.

Bízunk abban, hogy augusztus 20-át — Szent István és az új kenyér ünnepét — minden évben meg tudjuk ünnepelni, e napot a falu ünnepevé tudjuk tenni.

Ehhez azonban szükséges a falu lakosságának aktív részvétele is!

Múltunk

Csopor Zoltán érseki tanácsos rovata
az első számunkban elkezdett sorozat folytatása

Tudja-e?:

— hogy ebben a kastélyban született a falualapító unokája, Sajnovics János, a későbbi világhírű tudós?

— hogy Jánosék négyen voltak testvérek?

— hogy egyik huga, Teréz még kicsi korában meghalt?

— hogy velük ezen a vezetékneven kihalt a család ez az ága?

— hogy az utolsó rokon: Salemon Elek az 1800-as évek első felében halt meg?

— hogy hogy ezután került a kastély a Batthyányiak birtokába?

— hogy Sajnovics Mátyást (II.) a budai helyőrségi templom kriptájába temették el?

— hogy a templomot és a kriptát egy részét a II. világháborúban szétbombázták?

— hogy a megmaradt kriptarészét lebetonozták, ezért nem tudjuk, hogy sírhelye megmaradt-e?

— hogy Sajnovics Jánost ismeretlen helyre temették?

— hogy sikerült ráakadnom, hogy a budai Szent Anna Kriptába temették?

— hogy a kriptában 1925-ben feltört a talajvíz és ezért kiürítették?

— hogy a földi maradványokat valamelyik temetőben közös sírba temették?

— hogy Sajnovics János érdemeit csak később ismerték el?

— hogy kettős doktorátusa volt?

— hogy a másik magyar jezsuitával, Hell Miksával a magyarok közül elsők voltak, akik Észak legmagasabb pontjára, Vardó szigetére eljutottak?

— hogy Vardó szigetén tökéletesen megtanulta a lapp nyelvet?

— hogy bebizonyította a lapp nyelven keresztül a finnugor népek nyelvrokonságát?

— hogy Hell Miksával együtt legpontosabban mérték meg és számították ki a Nap és a Föld távolságát?

— hogy ugyanazon körülmények között 2004-ben lehet utánuk számolni, ugyanis akkor lesz a Vénusz bolygónak ugyanolyan átvonulása a Nap koronáján?

— hogy amikor borús volt az égbolt, és nem tudtak csillagászati megfigyeléseket végezni, tengeri kagyló, csiga és moszat fajtákat figyeltek meg, melyek a természetrajzban addig ismeretlenek voltak?

— hogy az ország egyik legrégebbi térképészei közé is soroljuk?

— hogy a fárasztó vardói expedíció után hazajött Tordásra pihenni?

— hogy nyelvészeti munkája miatt méltatlan támadások érték, és ezért nagyon elkeseredett?

— hogy ezért többet nyelvészettel nem foglalkozott?

— hogy a Nagyszombatról Budára telepített Akadémián a matematikát tanította?

— hogy közben a budai Csillagda másodcsillagászata volt?

— hogy rendszeresen küldte Greenwichbe Magyarország meteorológiai adatait akkor, amikor még hazánkban nem szervezték meg a meteorológiai szolgálatot?

— hogy ezért az ország első meteorológusának mondhatjuk?

— hogy fiatalon, 52 éves korában hosszú betegeskedés után halt meg?

— hogy olyan tudós volt, akinek tudománya lezárt, tehát csak igazolni lehet?

— hogy véleménye szerint a finnugor nyelvrokonságon túl egy sokkal nagyobb nyelvcsaláddhoz tartozunk?

— hogy dicsérendő a falu vezetésének az a tette, hogy általános iskoláját róla nevezte el?

Hírek, információk, programok

— Kávé-, szeszesital-, dohányforgalmazók figyelmébe!

A felsorolt, valamint a motorbenzint, gázolajat, tüzelőolajat, könnyű fűtőolajat (kőolajtermékeket) forgalmazók, a megjelölt jövedéki törvény értelmében a további forgalmazáshoz jövedéki engedélyt is be kell szerezniük.

A törvény hatálya kiterjed a Magyarországon forgalmazó kis- és nagykereskedőkre, vendéglátókra, olyan vonatkozásban, hogy csak üzletben hozhatja forgalomba az alábbi termékeket:

— dohánygyártmány, szesz, szeszesital, kávé, sör, cigaretta, kőolajtermék és üzemanyag.

Tanévkezdés elő

Szabó Lőrinc:

Ima a gyermekért

Fák, csillagok, állatok és kövek, szeressétek a gyermekeimet.

Ha messze voltak tőlem, azalatt eddig is rátok bízom sorsukat.

Énhozzám mindig csak jók voltak, szeressétek őket, ha meghalok.

Tél, tavasz, nyár, ősz, folyók, ligetek, szeressétek a gyermekeimet.

Te, homokos, köves, aszfaltos út, vedesd okosan a lányt, a fiút.

Csőköd helyettem szél az arcukat, fű, kő, légy párna a fejük alatt.

Kínáld őket gyümölcseiddel, almafa, tanítsd őket, csillagos éjszaka.

Tanítsd, melengsd te is, drága nap, csempészd zsebükbe titkos aranyad.

S ti mind, élő és halott anyagok, tanítsátok őket, felhők, sasok,

Vad villámok, jó hangyák, kis csigák, vigyázz rajtuk hatalmas világ.

Az ember gonosz, benne bizon, de tűz, víz, ég s föld igaz rokonom.

Igaz rokon, hozzátok fordulok, tűz, víz, ég és föld leszek, ha meghalok.

Tűz, víz, ég és föld, s minden istenek: szeressétek, akiket szeretek.

A jövőben tehát nem elegendő a vállalkozói igazolvány és az egyéb szakhatósági engedély, hanem jövedéki engedéllyel is kell rendelkezni ahhoz, hogy e termékeket forgalomba hozzák, de kizárólag üzlethelyiségben.

Az engedélyhez kérelmet is kell benyújtani.

A továbbiakban a kiskereskedelembe követendő szabályokról lesz szó.

Az engedélyt annak a települési önkormányzatnak jegyzője adja ki, amelynek a területén jövedéki terméket értékesíteni szándékoznak.

Az engedélyt kérő űrlap beszerezhető 80,- Ft-os egységáron: Vámhivatal Székesfehérvár, Horváth István, utca 16-18. sz. alatt.

Az engedély kiadásának feltétele:

— az a kérelmező kaphat engedélyt

— aki a dohánygyártmány, a szesz, szeszesital, a kávé, a sör forgalmazásához üzlethelyiséggel,

— a kőolajtermékek forgalmazásához üzemanyagotöltő állomással, önálló háztartási tüzelőolaj eladóhellyel vagy tüzelőanyag telephellyel rendelkezik.

A kiskereskedelmi tevékenység végzésére a kettős könyvvezetési kötelezettség nem vonatkozik.

A kérelemhez csatolni kell:

— társasági szerződést és a cégbejegyzést tanúsító végzést, illetve a vállalkozói igazolványt, vagy azok hiteles másolatát.

(Azon vállalkozók, akik részére a tordasi polgármesteri hivatal adta ki a vállalkozói igazolványt, mentesülnek annak bemutatása alól.)

— bérelt üzlet esetén a bérleti szerződést (a helyben kiadott üzletengedély esetén a tulajdonjogot igazolni kell).

— az APEH területileg illetékes igazgatósága és a Vám- és Pénzügyőrség Ügyvitelszervezési és Számítástechnikai Központja igazolását, a kérelmező kérelem benyújtásakor adó- illetve vámtartozásairól.

A jövedéki törvény értelmében 1993. július 1. után csak jövedéki engedéllyel rendelkező vállalkozó folytathat értékesítést.

A törvény azonban türelmi időt biztosít azok számára, akik ezt megelőzően is folytattak ilyen termékértékesítést.

Az üzlethelyiséggel rendelkezők 1993. augusztus 31-ig nyújthatják be engedély iránti kérelmüket.

A hatóság az engedélyt 6 hónapon belül adja meg.

Az engedély illetékköteles, mértéke 300 Ft.

A jövedéki engedély iránti kérelem mellékletét képező tájékoztató ezekről bővebb és részletesebb tájékoztatást nyújt.

Önkormányzatunk 1993. július 1-jei hatállyal megszüntette az „Erdőmajori” út melletti törmelék- és siltlerakó telepet. Az indok: meg kell nézni (községünk szégyene)! Az emberi fegyelmezetlenség és butaság minitapléánya.

A temetőben augusztus hónapban két új vízvételi hely épül. Ezzel párhuzamosan a szeméttelap más helyen kerül kialakításra, amelyet táblák jelölnek. Kérünk mindenkit, csak a kijelölt szeméttelakó helyet használja!

Előkészítettük és már nyomdában is van a településünkről készült két fajta levelezőlap. Még ebben a hónapban kereskedelmi forgalomba helyezhetjük, reméljük, mindenki tetszését elnyerő, a fényképes levelezőlapot 14-18 Ft körüli árban.

A levelezőlapok előállításának költségeihez a Fajtakísérleti Állomás anyagi segítséget nyújt, amelyet e sorokkal is köszönünk.

A főváros tervei szerint az elkövetkezendő években 200 ágyas új szociális otthon épülne a régi foci-pálya helyén a gesztenyes és a patak közötti területen.

Reméljük, a 2-3 éven belül felépülő új intézmény községünk érdekeit is szolgálja új munkahelyekkel és egy újabb terület rendezettségével, esetleg a település csatornázásával.

A megyei tisztifőgyógyászati tudomására jutott a tordasi gyógyszertár üzemelése, amely nem felelt meg az érvényben lévő szabályoknak.

Mindannyian tudjuk, hogy a kis gyógyszertár működése mennyire megkönnyítette a betegek gyógyszerbeszerzését, forgalmát tekintve, a méretéhez képest nagyon jó volt.

A tisztifőgyógyászati a kelendő méretek biztosítása mellett

előírta a szükséges változtatásokat, a szükséges berendezéseket.

A képviselő-testület a lakosság gyógyszerellátása érdekében úgy döntött, hogy a kellő anyagi eszközöket biztosítja, és az előírásoknak megfelelően kialakítja a gyógyszertárt, amely kialakítása után hivatalosan is a martonvásári gyógyszertár fiokgyógyszertára lesz. Az átalakítás és berendezés költsége meghaladja a 200.000,- Ft-ot. Mindezzel együtt azonban bízunk abban, hogy településünk gyógyszerellátása helyben, saját gyógyszertárunkból oldódhat meg.

Önkormányzatunk a tordasi evangélikus és református vallású gyermekek nyári táboroztatásához 23.000,- Ft-tal járult hozzá.

Gyúró község önkormányzata a közös szeméttelap működési rendjét szabályozta annak érdekében, hogy az minél tovább használható legyen, hogy fenntartása a kor követelményeit megközelítse.

Ezen rendszabályok között azonban olyan szeméttelhelyezési díj került megállapításra a vállalkozók részére, amely minden realitást nélkülöz. Mindezek mellett a tordasi és martonvásári vállalkozók egy részére vonatkozik, míg a gyúrói vállalkozókat egyáltalán nem érinti. Ez viszont diszkriminatív intézkedés.

Mindezek miatt a tordasi önkormányzat levelében kérte a gyúrói polgármestert a közös szeméttelap működési feltételeinek kidolgozására, a diszkriminatív intézkedés, a méltánytalanul magas szeméttelhelyezési díj megváltoztatására.

Azon építési telkek vízbekötéséhez, amelyekhez ez évben az önkormányzat vízvezeték épített és nem önkormányzattal megvásárolt telek. 25.000,- Ft-os vízműfejlesztési hozzájárulást kell fizetni.

Az összeget egyszerre, részletfizetés nélkül kell befizetni, amely után a vízmű foglalkozik a bekötési kérelemmel.

Augusztus 20-ára sok vendéget várunk. Tegyük hát rendbe utcáinkat, készüljünk fel az ünnep méltó megemlékezésére! Tüntessük el a szemetet, a gáz!

TORDAS

IV. SZENT ISTVÁN-NAPI VIDÁMSÁGOK '93

ZENÉS ÉBRESZTŐ

8 órától a Budafoki Fúvós Egylet zenekara Pajzs Gábor karnagy vezetésével
Őket kíséri a Budafok Táncegyüttes mazsorett csoportja Oláhné Rózi Magdolna vezetésével.

TÉRZENE-TÉRJÁTÉK

9.30 órától a sportpályán a budafokiak részvételével

ÜNNEPI MŰSOR

10 órától Pécsi Ildikó irodalmi műsora
11 órától Varga Miklós

JÁTÉKOK MINDENKINEK

13 órától a sportpályán sok vidámsággal, komoly nyereményekkel

KABARÉ-MŰSOR

16 órától Éles-Horváth humorista páros előadása

KÖVÉREK - SOVÁNYAK

17.30 órától test- és emberformáló labdarúgó mérkőzés

ÚJRA ITTHON

a tordasi asszonykórus műsora

TÚZIJÁTÉK

21 órakor

BÁL

a tűzijátékot követően a sportpályán

Programjaink megtekintése, az azokon való részvétel ingyenes!

Mindenkit szeretettel várunk és ellátunk!

SZABADULJON KI OTTHONÁBÓL, TÖLTSE VELÜNK E NAPOT!

JÓ IDŐ — ZENE — ÉTELEK, ITALOK — JÓ SZÓRAKOZÁSI LEHETŐSÉG

AUGUSZTUS 20.

Jó szórakozást kíván: Tordas Község Önkormányzata és a programot támogató vállalkozók.

Forrás kézműves tábor

A magyar népi kultúra megismerése, a néphagyományok ápolása, nagyapáink népi mestersegeinek gyakorlása a nemzeti múlt tisztelgetését jelenti, s ezáltal elmélyíti a hazaszeretetet.

Ezzel a céllal szerveztük meg tavaly nyáron első ízben a helyi kézműves tábort. Akkor felhívással, kérelemmel fordultam különösen az intézményekhez, gazdálkodó egységekhez és vállalkozókhoz, hogy nyújtsanak anyagi támogatást a vállalkozásunkhoz.

A kérés nem talált meghálálókra.

Nem volt ez másként az idén sem. A nyári szünidő első hetében ugyanis ismét megszerveztük ezt a tábort, önköltséges alapon, tehát a szülők anyagi hozzájárulásával és a szervezők saját erejéből.

Eszembe jut a közelmúltból egy szülői megjegyzés: „ez egy lélektelen iskola...”. Hát akkor valójában ki a lélektelen? Először dühített, most már csak szelíden fáj, hogy a sok-sok tordasi kisgyerek ilyen keveset érdemel.

Pedig nagyon sokan maradtak volna még egy hétig, vagy to-

vább, ha az anyagi lehetőségeink nem lettek volna ilyen szűkösek. Az meg már nem is volt szokatlannak, hogy a táborozó kiállításra csak a résztvevő gyerekek szülei jöttek el, pedig mások is kaptak meghívót.

Így aztán lassanként elfogy a lendülete annak a néhány embernek is, akik mindig ott vannak, ahol tenni, segíteni kell.

Nem kéne a menetiránnyal szemben haladni! Itt csodákat lehetne csinálni, de ezt mindenkinek akarni kell. Most újra vizsgálom a táborra, eszembe jutnak azok a szülők, akik pénzbeli támogatást ugyan nem tudtak adni, de jöttek egy kosár pogácsával, cukorral, hússal, üdítővel, a két kezük munkájával. Ők valójában a szívük melegét hozták el nekünk és a gyerekeknek. Ezt szavakkal megköszönni alig lehet, de tanulni tőlük lehetne, sőt kellene.

Szívből köszönöm a foglalkozásvezetők áldozatos munkáját is. A gyerekek biztosan nem felejtik el őket és hálásak. Mi az, ami ennél többet ér?

Dr. Hamza Lászlóné

Tudja Ön?

— hogy az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek minősítette és megsemmisítette a vagyoni nyilatkozatra vonatkozó törvényi rendelkezéseket.

— hogy a várandóssági pótlék adózás szempontjából családi pótléknak minősül. Ez annyit jelent, hogy a várandóssági pótlék mentes a magánszemélyek jövedelemadója alól.

— hogy valamennyi munkáltatóra kiterjedő hatállyal szabályozza a 78/1993.(V.12.) Korm.sz. rendelet a munkabajárással kapcsolatos utazási költségterítést. Munkába járásnak elsősorban a közigazgatási határon kívülről történő napi munkába járás és hétfégi hazautazás minősül.

A munkáltató köteles a mun-

kavállalónak megtéríteni a munkába járást szolgáló bérlettel vagy teljes árú menetjeggyel való elszámolás ellenében azok díjának 86 %-át, ha országos közforgalmú vasút 2. kocsiosztályon 80 %-át, ha elővárosi vasúton, valamint helyközi díjszabással közlekedő helyi és távolsági autóbussen utazik.

A saját gépjárművel történő munkába járás költségterítése címén elszámolható összeggel azonos költségterítés jár a munkavállalónak, ha nem tud igénybe venni tömegközlekedési eszközt, mert az nem közlekedik, hosszú várakozásra volna szükség az igénybevételhez, vagy mozgáskorlátozottság miatt nem képes tömegközlekedési eszközzel közlekedni.

... Az ÁFÉSZ elnöke levelét megírta...

„Az önökkel, illetve XY vállalkozóval történt egyeztetés alapján, a művelődési ház tetőszerkezetének javítását sajnos el kell halasztanunk.

Korábbi vállalkozó ajánlatát visszamondta olyan indokkal, hogy szakemberei rosszul mérték fel a végzendő munkákat.

Újabb felmérésük alapján a javítás költsége 3.026.236 Ft + ÁFA. Sajnos ilyen magas vállalási összegért nem áll módunkban a tetőfelújítást elvégeztetni.

Későbbiekben szeretnénk T. Önkormányzatot felkeresni a felújítás lehetőségének megbeszélésére.

Gárdonyi, 1993. július 7.

Tisztelettel:

Szabó László elnök

* * *

*No ugye! Az ÁFÉSZ rész-
közgyűlésén elhangzott ígért
teljesítésének reménye úgy el-
szállt, mint a pipafüst.*

*Kedves tordasiak és ÁFÉSZ-
tagok! Most mit kellene tenni?*

*Lesz-e valaki, és ha igen há-
nyan, akik az Önkormányzat
mellé állnak a művelődési ház
épülete megmentésére indított
harcban?*

márki

„Természetesen ... anyatejjel”

Az Egészségügyi Világszervezet és az UNICEF 1990. óta hirdeti meg a szoptatási világhetet minden évben augusztus első hetében.

Ez évtől a Magyar Védőnők Egyesülete (MAVE) hagyományteremtő szándékkal kezdeményezi ennek rendszeres magyarországi lebonyolítását. Ez alkalomból július 31-én Székesfehérváron egy bensőséges ünnepségen vettünk részt néhány tordasi és gyúrii kismamával — főként olyanokkal, akik gyermekük táplálása tekintetében felismerték az anyatej pótolhatatlanságát és hosszú ideig ezzel a csodálatos táplálékkal kínálták gyermeküket.

Az anyatej egyedülálló étel a babának:

— az egyetlen táplálék amire a csecsemőnek az első 6 hónapban **szüksége van**

— a benne lévő fontos védőanyagok megvédik a gyermekeket bizonyos fertőzésektől és allergiás reakcióktól

— mindig kapható, ingyenes, tiszta és megfelelő hőmérsékletű

— a baba számára teljesen emészthető, s ez elősegíti megfelelő gyarapodását

— a legkorszerűbb tápszerek sem pótolják az anyatej igazi értékét

— az anyatejnek az agy és az idegrendszer megfelelőbb fejlődésében óriási szerepe van.

A szoptatás:

- a gyermekének egyszerre biztosítja a táplálékot és a szeretetet
- különleges kötődést, közelséget teremt édesanya és gyermeke között
- elősegíti, hogy a baba elégedettnek érezze magát, mert édesanyja mindig jelen van, hogy megetesse és megvigasztalja
- elősegíti a méh összehúzódását a szülés után.

Mit tanácsolok hát minden édesanyának?

1. A szoptatás egyik legfontosabb előfeltétele: a nyugodt, gyengéd légkör és az anyuka akarata.

Már terheése alatt kötelezze el magát arra, hogy gyermekét szoptatni fogja.

2. Az első nehézségek során legyen türelmes és kitartó (a babának és a mamának is meg kell tanulnia a szopást és a szoptatást!)

NE ADJA FEL!

3. Gyakran szoptasson! A gyakori szoptatás a hiedelmekkel ellentétben fokozza az anyatej termelődését.

4. Pihenjen sokat! Itt igen meghatározó szerep jut az apukának (a férjnek), aki őszinte támogatásával rengeteget tud segíteni a feleségének. Jól jön a hozzátartozók segítsége is (nagyamamák).

5. Fogyasszon tápláló ételeket! Igyon sok folyadékot (gyümölcsle, tej, turmix stb.)!

6. Ne zavarja össze a babát cumisüveggel! A jól szopó babának abszolút minimális mennyiségű tea kell, ezt kínálja pohárból!

7. Mindig kényelmes testhelyzetben szoptasson.

8. Csökkentsen a látogatókat és a házimunkát!

9. Ne szedjen semmilyen fogamzásgátló tablettát anélkül, hogy szoptat!

10. A mell telítettségi érzésének fokozatos csökkenése normális. A tej ettől függetlenül tovább termelődik.

11. Ne feledje, minél többet szoptat, annál több teje lesz!

**BÍZZON MAGABAN! TÖLT-
SÖN IDŐT A BABÁVAL ÉS IS-
MERJE MEG! A VILÁGON SEN-
KI SEM TUDJA OLYAN JÓL,
MIRE VAN SZÜKSÉGE A KI-
CSINEK MINT ÖN!**

A cél az lenne, hogy minden kisgyermek legalább életének első 4 hónapjában csak anyatejet kaphatna.

Bízom benne, hogy minden olvasóban megerősödött az érzés, hogy az egészséges, tartós élet stabil alapozását semmivel sem lehet úgy biztosítani az első hónapokban, mint az anyatejjel, a szoptatással.

Gergely Tamásné védőnő

FEKETEMUNKA

Eleve elutasítom a cinizmus vádját, s teszem ezt azért, mert a következő sorokat nem az akadémikusok, a gáncoskodás, vagy tudom is én milyen ellenséges érzület fogalmaztatja meg. Egyszerűen csak nem tudok néha eligazodni a számok rejtélyes világában, különösen ha ezek a statisztikák különböző forrásokból származnak.

Itt van például a feketemunka, amely tagadhatatlan kísérőjelensége, azt hiszem nyugodtan állíthatom, minden gazdaságnak. Tény, amelyet figyelembe kell venni, s a törvényadta lehetőségekkel harcolni kell ellene.

Olyan jelenség, amely sokakat irritál, s tegyük hozzá, joggal. Ugyanakkor mások szerint, a munkaadó és a munkavállaló által fizetett tb-járadék, valamint a szolidaritási alaphoz való hozzájárulás akkora terhet jelent, amely nem egy vállalat csődjéhez vezetett.

A szakértők a feketemunkából származó jövedelem összegét 300-500 milliárd forintra becsülik. Az APEH adatai szerint 1992-ben közel 1,3 millió főállású alkalmazott 333,7 milliárd forint jövedelemről készített adóbevallást. Összevetve az adatokat, egyértelmű, hogy a főállású alkalmazottak jövedelme körülbelül azonos, de az is lehet, hogy kevesebb, mint a fekete munkából származó. S itt

adózási morálról sem igen beszélhetünk, hiszen az alkalmazotti kategória a legpörébb a hivatal előtt.

Ezek a számok valahogy mégsem stimmelnek.

Abban ugyanis szinte mindenki, aki a kérdéssel foglalkozik, megegyezik, hogy a feketemunka a mezőgazdaságban és az építőiparban a legelterjedtebb. Az sem titok, hogy sok munkanélküli próbálja ilyen formán kiegészíteni munkanélküli segélyből álló jövedelmét. Sőt az is köz tudott, hogy sok külföldi számára még az itt fizetett alacsony bérek is vonzóak. Így aztán egyet kell értenünk a szakértővel, aki szerint a kifizetett munkabérek 40 %-a járulékfizetés nélkül áramlik a dolgozóhoz.

Azonban ha figyelembe vesszük az összes munkanélküliek számát, amely már meghaladta a 700 ezret, s ehhez hozzászámítjuk a mintegy 60 ezer idegen állampolgárságú feketemunkást is, akkor is csak a főállású alkalmazottak 60 %-ánál tartunk.

Valahol tehát hiba csúszott a számításokba. Elgondolkodtató adatok és gondolatok. Megoldása közös feladat, ezt az ördögi kört csak közös józansággal lehet megtörni. De sajnos azt mindig csak mi látjuk igazán sürgősnek, azok, akiknek a zsebére megy a játék.

Csipkelődő

Sport utcaiak! A szövetkezet dicséretes módon rendbe tette a magtár előtti és mögötti területet. Már jelzést kaptunk, hogy újra kezdik oda hordani a szemetet az utcában (főleg a közelben) lakók.

Ha jól tudom a Sport utcából is összegyűjtik két hetente a szemetet, amelynek elszállítását így is úgy is be kell fizetni. Ne dugják tehát el a magtár mögé a szemetet!

***

Lehet jobban és szebben is a község szépítésén dolgozni mint tesszük, de ezt csak munkával és tenniakarással lehet, nem pedig dumával és gáncoskodással.

Rajta, lássuk, ki áll a községépítők zászlaja alá!?

SPORT

A megyei II. osztályú labdarúgó bajnokságban szereplő csapataink sikeresen fejezték be a szezont.

Felnőtt csapatunk eredménye:

30 mérkőzés, 15 győzelem, 7 döntetlen, 8 vereség. 70:31 gólarány. 37 pont. 4. helyezés

Ifjúsági csapat eredménye:

30 mérkőzés, 19 győzelem, 7 döntetlen, 14 vereség. 67:82 gólarány, 25 pont. 11. helyezés

Serdülő csapat eredménye:

8 mérkőzés, 1 győzelem, 7 vereség. 8:50 gólarány. 2 pont. 5. (utolsó) helyezés

A felnőtt csapat gólkirálya: Varga Attila

Legjobb játékos címet a játékosársak szavazatai alapján Szilágyi István nyerte el.

Az 1993/94. évi bajnokság őszi programja:

VIII. 15.	17.00 óra	Szabadbattyán — Tordas
VIII. 22.	17.00 óra	Ivácsa — Tordas
VIII. 29.	17.00 óra	Tordas — Tác-Csősz
IX. 5.	16.30 óra	Sárosd — Tordas
IX. 12.	16.30 óra	Tordas — Óbarok
IX. 19.	16.00 óra	Tordas — Felcsút
IX. 26.	15.00 óra	Seregélyes — Tordas
X. 3.	14.00 óra	Tordas — Cece
X. 10.	14.00 óra	Pázmánd — Tordas
X. 17.	13.30 óra	Nagyvenyim — Tordas
X. 24.	13.30 óra	Tordas — Vajta
X. 31.	13.30 óra	Tordas — Szár
XI. 7.	13.00 óra	Tordas — Lovasberény
XI. 15.	13.00 óra	Mór — Tordas
XI. 21.	13.00 óra	Tordas — Kajászó

Szurkolóinkat mind a hazai, mind az idegenbeli mérkőzésekre elvárjuk.

APRÓHIRDETÉSEK

Megnyitottam zöldség-gyümölcs-virágüzletemet a Somogyi B. u. 42 sz. alatt.

Minden vásárlót szeretettel várok. Viszonteladókat is kiszolgálok nagykereskedelmi áron.

Bucsi István Tordas, Somogyi B. u. 42.

AUTÓS BOLT

Martonvásár, Budai út 20. (a benzinkúttól 50 m-re)

Alkatrészek nagy választékban, rövid határidővel megrendelhetők.

Tel: 379-027/7 mellék

A tordasi önkormányzat továbbra is várja azok jelentkezését, akik kárptólási jegyüket el kívánják adni. A vásárlási ajánlat: 100 %.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondok rokonaimnak, barátoknak, ismerősöknek, akik elkísérték felejthetetlen halottunkat utolsó útjára. sírjára virágot, koszorút helyeztek.

Bradák Józsefné és családja

Tordasi Kishíró — Független havilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság

Tagjai: Márki Ferenc, Dr. Hamza Lászlóné, Szemerei János

Számítógépes kiadványszerkesztés: Szapper László

MÁTRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10. Tel.: (22) 329-888

Megjelenik havonta, 600 pld.-ban. Készült: Duna-Print Kft.

Dunaújváros, Gutenberg köz 2. F. v.: Farkas István